

Egy óra a Gyermeklinikán

Az a mélyértelmű gondolat, hogy a szocialista társadalomban a legfőbb érték az ember, a mi szemünkben nem pusztán jelszó. Mi a jövőt építjük, a magunk és gyermekeink jövőjét. A gyermek a mi jövőnk, munkánk folytatója, elért célunk élvezője. Mit teszünk ezen a téren? Hogyan teljesítjük Alkotmányunk lefektetett pontjait, pártunk irányutatóit, épülő szocializmusunk szükségleteit?

Alig néhány éve ott talongott még a két hatalmas tölcser, ott meredeztek a romok a gyermekklinika főépületén. A háború vak dühe ezt az intézetet sem kímélte. Két éven keresztül a női klinika alagsorában folytatta működését a Gyermekklinika, dr. Waltner Károly igazgató tanár vezetésével. A hároméves terv gondoskodott helyrehozataláról, majd fokozatos, teljesen modern átépítéséről, 1949 áprilisában 62 ágygal a kisebbik épületben kezdte meg újból működését eredeti helyén, 1950 októberében kész lett a főépület is; ekkor már 120 ágygal folyt a csecsemők és gyermekek gyógykezelése. 1951 januárjától 140, 1952 januárjától pedig már 161 ágyas lett az intézet. A felszabadulás előtt ez a klinika 105 ágyas volt; azóta hatalmas fejlődést értünk, népi demokratikus államunk akaratából és gondoskodása folytán.

A klinika bejáratától balra két szénrajz szemléletesen mutatja a nagy változást: a lebombázott klinikát és az újjáépített klinikát. Az intézet vezetője hatodik éve dr. Waltner Károly. Fiaakosan intézkedik s mindenre pontos és alapos választ ad. Aki vele beszél, látja, hogy miért mintaképe a klinika tisztaságnak, nyugalomnak, alapos, becsületes gyógyító munkának; Waltner Károly benne elmindenesül az intézetében.

Délben a víziteknek vége. Szájtörős nővérek sürgőnek mindenfelé. Az orvosok osztályuk orvosi szobájában, néhányan a könyvtárteremben. Itt jónéhány ezer szakfolyóirat és szakkönyv jár kézről-kézre. A könyvtárban dolgozik dr. Ivádi Gyula tanárség, aki olyan odaadóan segíti a fiatalokat, dr. Molnár Lajos tbc-s orvos.

Komoly, nehéz gyógyító munka folyik itt. Hiszen gyermekklinikánk nemcsak Szeged és vidékének beteg csecsemőit és gyermekeit gyógykezel, hanem szinte egész Dél-Magyarország szereti, ismeri: Gyulától Nagykőrös, Csongrádtól Bajáig, Halasig kiterjed hatósugara. E városok kórházainak súlyosabb gyermekbetegeit mind idehozzák, mert a klinika jóhíre igen széles körben elterjedt.

A koraszülött-osztály egyike az intézet legfontosabb osztályainak. Az igazgató és az orvosok, nővérek szavából is ez csendül ki. A tények azt igazolják, hogy teljesen reménytelen esetekben tudtak megmenteni csecsemőket az élet számára. A rászorulóknak szükség esetén oxigénkezelésben részesülnek. A ma már hároméves Kelemen Béla is nagyon komoly beteg volt a maga 1600 grammjával. S ma vasgyűrű, hatalmas, egészséges, vidám kisfiú. Az egész intézet jellegzetessége, hogy a tágas terméket ivergálják osztályok apróbb-nagyobb fiúkére, amelyekben súlyosság, vagy betegségfajták szerint különítik el a kis babaikat. Egytől nyolc-tíz ágyasok ezek a fiúk, derűsek, világosak, egészségesek. A látogatók szívesen nem érintkezhetnek a gyermekkel, de látják őket az üvegen át közvetlen közelről. Szórádi István doktor különös gonddal ápolja és ápolgatja ezeket a koraszülött kis emberpalántákat, akik nagyrésze megmenthető ma már az élet számára.

A csecsmőosztály vezetője Bakacsi Gyula, aki egyike a klinika legjobb dolgozóinak. Ez az osztály igen eredményesen veszi fel a harcot a súlyos beteg csecsemők gyógyításáért. Volt olyan ápolója is az osztálynak, aki 8 hónapos korában alacsonyabb súlyú volt a normális újszülöttnél. Ezek ápolása rendkívül nehéz. Az osztály tejkonyhája a legmodernebb felszereléssel és gépekkel van ellátva. Ragyog minden a tisztaságtól. Itt főzik és állítják össze az egyénileg előírt tápszerket, amelyekhez a nyersanyagot a tejkonyha megfűszertől állapotban kapja. — Ezen az osztályon gyógyították meg a sok között Major Eszterkét, Major Jenő főiskolai adjunktus súlyosan beteg kislányát. A szülők még ma is emlegetik azt a gondos, lelkiismeretes, mintaszerű kezelést, amelynek köszönhető, hogy a súlyos beteg kislánya életben maradt.

Az intézet harmadik röntgenje

szerezés alatt áll. Itt helyezték el az anyagszere-vizsgáló gépet is. Egy másik teremben az elektrokardiográf működik.

A gyermekosztály szobáitól üveg van, amelyen át a látogatók megtekinthetik a kis beteget. Igen szelímes és öleletes, hogy az osztályon minden ágy fölött és az ajtó mellett a folyosói falon konnektor van; a szülő telefonon beszél gyermekével! Ezek a belegszobák végtelenül otthonosak. A Szovjetunió gyermekintézetének mintájára magasfokú kórházkultúrát fejlesztenek itt ki: rádió, képek a falon, játékok, képeskönyv gondoskodik a gyermek lelki erőinek épségbentartásáról, jó kedvéről, kedélyéről.

A műtő faja kékre festett. — A legyek nem szeretik a kék színt — mondja a benünket kalauzoló orvos. — A falusi falakat is kékre festik. Mi is tanulunk népiünk új tapasztalataiból. — Az intézet kitűnő sebésze Troján Emil. — Jóna Zoltán szülei még most, egy év után is örömmel beszélnek a sebész kitűnő kezéről, tudásáról.

Az Ambulancia a járóbetegek, a kinti betegek vizsgálati helye. Külön várjuk van a fertőzőbetegeknek. Minden beteget külön üvegfülkében vizsgálunk s fertőtlenítés nélkül új beteget nem visznek be ugyanoda. „Tiszta” és „Használt” táblák adnak erre utbaigazítást.

A főépület második emeletén két laboratórium van. Az orvosvegyészek büszkén mesélik, hogy ma már 40-féle, szinte minden szükséges laboratóriumi vizsgálatot el tudnak látni. A 2. számú laboratórium az orvosok tudományos kutatómunkáját szolgálja.

Az udvari épületben van a Fertőző-osztály. A tbc's agyhártyagyulladás azelőtt gyógyíthatatlan betegségnek tartották, ma már igen sok esetben gyógyítható. A streptomocinon kívül a klinika az INH nevű új gyógyszert alkalmazza, amelyet — mint a tbc. kitűnő gyógyszerét — hazai gyáraink állítják elő. A fertőző osztályon vidám játék folyik éppen a lábadozók között. Nemrég még itt feküdt vörhenyben a hat éves Mohos Imke, aki sírva ment be a gyermekklinikára. — mert félt és — sírva is jött ki! Ugyanis olyan jó találta magát itt, hogy végül is erőszakkal kellett hazavinni.

Nagyokat játszottam a Tibivel és a Ferivel — mondja. — A koszlunk

meg kitűnő volt. Gyümölcsöt minden nap adtak bőségesen és akármint kértünk, mindent megkaptunk.

Valóban a klinika konyhája kitűnő. Naponta sok liter tej kerül felhasználásra, csirke, tejszín szinte minden nap van. A legkülönbözőbb diétákat készítik el itt. Ez az intézet kormányzatunk jóvoltából — minden meg tud adni betegeknek látogatásában, gyógyszerben egyaránt. A pár hónappal ezelőtt Szegeden tartott gyermekgyógyászati kongresszuson résztvevő szakemberek a legnagyobb elismerés hangján szóltak erről a minden tekintetben korszerű intézetről.

A betegek gyógyításán kívül más hivatása is van a klinikának: orvos- és nővérképzés folyik itt. Az orvosképzés az oktatás mellett súlyt vet a leendő gyermekorvosok nevelésére is. Négyféle egészségügyi közép-kader — gyermekápoló nővérek, szülésznők — gyakorlati kiképzése is itt történik. Igen fontosnak tartják a klinika orvosainak továbbképzését. Ez heti referálásokon történik, amelyeken főleg a szovjet szaklapok cikkeit beszélik meg. Népesek ezek, mert az intézet orvosain ki kívüi szorgalmasan látogatják a Gyermekvédő Intézet, a Fertőző-kórház, az SZTK, a vásárhelyi makói, félegyházi kórházak gyermekorvosait. De gyakran távolabbi vendégek is felkeresik: a társegyetemek küldöttei cserélik itt ki tapasztalataikat.

Waltner igazgató tanár — a klinika Békebizottságának elnöke — tudja, hogy az a harc, amit ő és munkatársai, orvosok, ápolónővérek s a többi dolgozó a beteg gyermekek gyógyításával folytatnak, egyben hazaszerebük fokmérője is. A vidék patronálásával, népszerű előadások tartásával, a fiatal tehetséges orvosoknak a tudományos munkába való bekapcsolásával is erősítik hazánkat, a béke rohambrigádját. Tisztaban van ennek a kitűnő klinikának minden dolgozója azzal, hogy pártunk és népi demokratikus államunk akaratából és áldozatkészségéből, gondoskodásából áll és működik ez az intézmény. Ennek tudatában végzik minden munkájukat lelkesen, szívesen, fáradhatatlanul.

Somfai László

Sebők György és Lőrincz Edit hangversenye

Az Országos Filharmónia a léli hangversenyévad második felében ismét két bérletsorozatot hirdetett színes, változatos műsorral. A Zeneművészeti Szakiskola hangversenytermében a szóló- és kamara zenéi hangversenyek sorát szombaton este Sebők György és Lőrincz Edit hangversenye nyitotta meg.

Sebők György Szegedről indult el, itt fedezték fel lehetőségét, itt kezdte zenei tanulmányait. Hazai sikerei mellett sok külföldi elismerést is szerzett már a népi demokratikus országokban, a Szovjetunióban. A berlini Világijúsági Találkozó zenei versenyén értékes díjat nyert. Szombati szereplésén a szegedi közönség nagy lelkeséssel fogadta a magával ragadó fiatalos lendülettel, magasfokú technikai tudással és biztos stílus-érzékkel előadott műsorszámait.

Műsoron szerepelt Handel: G-dur chaconne. A chaconne régi táncforma műzenei továbbfejlesztése. A téma általában lassú tempója, páratlan ütemű, amelyet a szerző variáltn dolgoz fel. A XVII. és XVIII. század kedvelt műve, a zeneirodalom legkiválóbbjai találták alkalmasnak művészi mondanivalójuk kifejezésére. Handel műve a barokk zene nagyvonalúságát, csillogni akarását, s drámai ellentéteken épülő jellegét egyaránt tükrözi.

Chopin F-moll fantáziája a nagy lengyel zeneszerző egyik remekműve. Chopin lelkivilágának, a kor forradalmi levegőjében élő képzeletének legjobban a kötetlen zenei forma, a fantázia felelt meg. Tulajdonképpen minden művében fantáziál. Ebben a művében is az emberi érzések legfinomabb rezdüléseit vetíti ki.

Farkas Ferenc: Régi magyar táncok című műve újabb zeneirodalomunk kitűnő alkotása. Értékes hagyományainkat eleveníti fel, a XVI., XVII. században első próbálkozásait levő műzenénk gyűjteményekben, kódexekben fennmaradt dallamait dolgozta fel.

Liszt Ferenc: Meiszló keringője a nagy magyar szerzőnek a zeneirodalomban végrehajtott forradalmi újításait magyszerűen szemlélteti, például a zongora hangzásait lehetségeink végsőkig való tokozását, a zongoratechnika virtuóz kiszélesítését, s a harmóniák merész, messze előremutató kezelését.

Sebők György ezeket a műveket egyénien, de stílusosan, mondanivalójuk alapos és teljes átgondolásával, gazdag árnyalatokban bővelkedő előadásban szólaltatta meg.

Lőrincz Edit mélyhegedűn Brahms Esz-dur szonátáját, s a műsor második részében Faure: Alom után, Farkas: Hétfalusi csángó boricatánc, Rimszkij Korzakov: Aranykakas fantázia és Ciszáde: Grúz tánc című műveket adta elő. A mélyhegedű a vonóshangszerek alja, melyebb hangfekvése miatt lágy, meleg színrnyalatokkal rendelkezik. Brahms szonátájában a hangszer hangszínlehetőségei nem érvényesültek eléggé. Lőrincz Edit játéka, különösen az első és az utolsó tételben kissé erőltet, színtelen volt. Hideg előadómódja nem tudta eléggé visszaadni a mű mondanivalóját. Műsorának második részében előadása színesebb, átéltebb, játéka felszabadultabb volt, a virtuoz hatását részletek jól megoldotta.

A hangversenyt a Rádió hangtervező vette s későbbi időpontban közvetíti.

Erdős János

Közel félezer résztvevője lesz a Fialat Irók II. Konferenciájának

Január 31-én kezd meg tanácskozással a Fialat Irók II. Konferenciája. A rendezőség mintegy félezer résztvevőre számít a Fialat Irók Munkaközösségének tagjain kívül részt vesznek a tanácskozásokon az írószövetségi tagok is, hogy felszólalásaikkal, tanácsaikkal, útmutatásaikkal segítsék a fiatalokat, a kezdő írókat.

Somfai László

Az alábbi cikkünket a Komárommegyei Dolgozók Lapja 1953. január 24-i számából vettük át.

Nagyon ritka látvány, hogy a templomból tisztes, ünneplőruhás családok szikszózdva, kezüknél fogva ráncigálják ki hangosan bömbölő öt-hat éves gyermekeiket.

Pedig ez történt Esztergomban karánycsonyóján a ferencesek templománál.

Egyes járókelők nagy megrökönyödésére, másoknál viszont hangos derült ségére ilyen, ájtatosnak egyáltalán nem mondható, mondatfoszlányok repkednek a levegőben:

— Az őrlelkűt ennek a belyár kölyöknek! Őt forintomat hajigálta bele abba a huncut masinába és még ordult! Ne bögy, elhallgass fiam, a krisztusodat, mert bizony isten szájonváglak.

— De apu — szepegelt a kis leány —, mikor olyan szépen meghajította magát a kis Jézus! Vissza akarok menni!

A zord apa a méregtől vörös arccal csapta fejébe a lapját, szorosabba fogta méltatlankodó fiacskájának kezét és hosszú léptekkel megindult. A sírdogáló, reménydús leányke bukkácsolva szaladt a szívtelen férfú mellett, aki fogai közt ropogtatva a szavakat, párázó lehetetlenségűen ilyen mondatokat fúj ki a léli verőfénybe:

— Pap lélkre nem szégyenlők megboldogtani ezeket a gyerekeket azzal az útkozott masinával. Még jó, hogy nem szédnek belépi díjakat a templomba!

Ilyen és hasonló jelenségek során ismétlődtek. A buzgó templombajárók kavicsnyi hangulatának ilyenmódon való alakulását széles mosollyal figyelte az eseményeket derűsen szemlélők csoportjából Havas Endre esztergomi bányász is.

S bár egyáltalán nem mondható templombajáró

Újítanak az esztergomi ferences-barátok

embernek — s nagyon régen elmúlt már az az idő, amikor még lelki egyensúlyra szempontjából szükségét érezte annak, hogy a templom tömjéndús levegőjéből egyet-egyet szippantson — mégis úgy határozott, hogy megnezi közelről, mi az, ami az apát dühös szikszózdásra, a gyermekeket pedig harsány, követelőző bömbölsére készteti?

A templom misztikus homályában nagy csoportosulást vonzotta Havas Endre kíváncsiságát. A csoportosulást természetesen gyermekek és jónéhány, ideges és a gyermekekkel vitalkozó szülő alkotta.

A kis nebulók, fitytel hányva a templom fenségének, egész profánul és hangosan követelőztek:

— Anyu-u-u-u! Adjál még egy forintot, hadd jöjjen ki még egyszer a Jézuska!

— Apu, inkább ne vegyél nekem csokit, add ide a pénzt, hadd jászak még egy kicsit a Jézuskával!

Az érdeklődőbb, kutatóbb, természetű gyerekek, ellenében a divatos rádió-számom, mely így kezdődik: „Apu, hód med be, apu, de hód med be...? — inkább ilyeneket kérdeztek: „Apu, hogy jön ki, apu, de igazán, hogy jön ki?”

Havas Endre átnézett a csoport felett s az enyhe féltudományban olyasmit látott, amitől még a lélegzete is elállt.

A ferences-barátok ugyanis bámulatos újítást eszeltek ki. Remek Belchelet szerkesztettek, bociklak, a báránykákka, tehenekek és pászorokkal és persze mindent a korszerű s a modern korhoz illő villanyfényvel.

A Belcheletben a bibliai állatseregleten kívül ott jámborkodott szent József is. Szűz Mária tündöz mosolygással hajolt a pici puer bába fölé, akiről a kicsi markuk-

lan egyforintosokat, húszfilléreket szorongató gyerekek minden további nélkül elhitték, hogy az a Jézuska.

Ebben még nincs is semmi csodálatos, hiszen a Betlehem, úgy karácsony táján megszokott jelenség a templomban. Igen ám, de a Betlehem mellett állott egy zord, magas sziklahegy és ennek tetején egy kápolna, vagy inkább talán a templom.

A puritán domboldalon, melyen a kis kölyöktemplom nyugotot tartott a templom-hajó homálybavesző teteje felé, jól látható nyitlás talongott, olyasforma, mint a dundi malacpersejyek oldalán. És ez a nyitlás vonzotta — mint lámpafény a nyári lepkéket — a sívölvény-emberek harsány érdeklődését.

Ha ebben a nyitlásba valaki egy húszfillérest ejtett, a templomajtó hevesen megdöglött s a toronyban az odaeszkábált kis harang egy rövidet, méltán csendített. Ha viszont a sok szorongatóstól izzadt kis gyerek-tenyereket valamelyikéből egy egyforintos hullott a nyitlásba, akkor a templomkapu kitárult, kijött rajta a glóriás kis Jézus és mély, Adenaueréhez, Titóéhoz, vagy Churchilléhoz hasonló lakázmeghajlásal köszönte meg a forintot, mint ezek az urak a Marshall-terv keretében pottyantott marhavérkonzervet, öngyújtót, vagy trópusi moszkítóhálókat.

Havas Endrénben ágaszkodott a méreggel vegyes kíváncsiság.

— Mi lenne, ha egy zavartan piruló südőlány egy önfeléd pillanatában kelforintost dobna a sziklahasadékba? Nyilván csókot dobna neki a gyantálan kis Jézus. Őt forintért talán még kezét is csókolná. Azt meg az esetleges elkarhózástól való félelemben már végig sem merte gondolni,

neke zöme azoknak a városoknak képviselőiből kerül ki, ahol fröszövési csoport működik, így Pécsről, Debrecenből, Szegedről, Miskolcra, Szombathelyről és Győről várnak népesebb csoportokat.

A tanácskozás részletes programját most állítják össze. A konferencia előadója Fekete Sándor az Új Hang szerkesztőségének vezetője lesz.

rekek apáitól kibömbölt forintjaira, aprópénzére?

A körmönfont kéregetőgépek készelője nyugodtan elmondhatja magáról ugyanazt, amit Madách „Ember tragédiájá”-nak „Lucifere mondatott: — „Nem adhatok mást, csak mi lényegem!” S valóban nem is ad mást, legfeljebb a dühöngő apák közébejöttével néhány sebtében lekent pofont, a forintokért renitenskedő apró kis csemetéknek. A zord sziklára, melyen a tréfás kis templom áll, rá lehetne írni: „AZ EMBERI HISZÉKÉNYSÉG” (butaság?)

Jaj, de csúf dolog a bar-na barátságokhoz alázatoskodó pénzsóvárság!! Annál is inkább, mert a vallásos tiszteleten alapuló régi szó-lásmondás így inti a szent do!gokat elvilágiasító vakmerőket: „Ne csinálj a Krisztusból bohócot!” És ime! A mechanizált személy-kápolna és a hajlongó kis Jézus esetében megteltek és éppen azok, akiknek legkevésbé volna szabad ezt megtenniük — a papok, a ferences-barátok. S miért telték mindezt? A pénzért! Régen az egyház a szaczerholdas papi bírtokokon napkelte-től sötétedésig görnyedő szellek véreből és verejtékéből szajtolta ki a neki minden mennyire értéknél fontosabb tökélet, s most, hogy erre már nincs módja és lehetősége, ravasz mechanizmusokat eszel ki, hogy a mások által munkával megkeresett forintokkal tölthesse meg telhetetlen pénzszerzőjét. És ennek érdekében hajlandó Krisztuskirály kétezer év óta saját maga — az egyház által oly gondosan és annyi misztikummal építgetett fenségét is feláldozni, a nagyobb-pénzű emberek előtt hajlongtatni. A világ változik, fejlődik, szépiül; megdőlnek a dogmák, csak egy nem változik, a klérus pénzhajhászása. Ez valóban állandó. Kétezer év óta semmit sem változott, Jakab József,